

LUND UNIVERSITY

Helgat varde ditt namn: en artikelserie om Fader Vår, del 4

Nylund, Jan

Published in:
Världen Idag

2014

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Nylund, J. (2014). Helgat varde ditt namn: en artikelserie om Fader Vår, del 4. *Världen Idag*, 4-4.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

TRO OCH LIV

Vad menas med att helga Guds namn? Jan Nylund utvecklar tankar kring detta i fjärde delen i serien om bönen Fader vår.

Foto: iStockphoto

”Helgat varde ditt namn”

Bönen Fader vår

Del 4/8

Tidigare delar i serien har publicerats 8/1, 15/1 och 22/1.

Fader vår

Matt 6:9-13

Fader vår som är i himmelen. Helgat varde ditt namn. Tillkomme ditt rike. Ske din vilja, såsom i himmelen så ock på jorden. Vårt dagliga bröd giv oss idag, och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro, och inled oss icke i frestelse utan fräls oss ifrån ondo. Ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet. Amen.

”Helgat varde ditt namn” är en sats vars innebörd inte är helt transparent. Ord som ”helgat” och ”helig” är ord som vi inte använder i vårt vardagsspråk och de kan därför bli lite svärgripbara. Och vad menas med att helga ett namn?

Om vi förstår vad dessa ord betyder fångar vi upp något enastående och fantastiskt.

”Helgat varde” är ett enda ord på grekiska, närmare bestämt en passiv imperativform i tredje person singular, och det är svårt att översätta ordagrant eftersom denna form varken finns på svenska eller engelska.

Denna svårighet reflekteras i olika lite svärgripbara översättningar, och i det lilla barnets roande men uppriktiga försök att återge engelskans översättning ”Hallowed be your name”: ”Harold is your name”.

”Helgat varde” är, bortsett från att det är ett arkaiskt språkbruk, inte en så dum översättning, bara man förstår vad det betyder.

När vi ber ”helgat varde ditt namn” är det en stark proklamation och önskan att Guds namn ska hållas för heligt; detta helighållande börjar med den som ber för att sedan genom bönen spridas som en väldoft.

Vad menar vi då med att hålla något för heligt? I det gamla förbundet kunde det heliga i

tabernaklet bara närmas av vissa personer, under vissa förutsättningar och i begränsad omfattning, och kraven för att översteprästen skulle få komma inför Gud var omfattande och krävande. Han skulle ha tvättat sig, ha på sig vissa kläder, vara bestänkt av blod från en bagge, ha invigts för helig tjänst och smorts med helig olja och så vidare.

Även vanligt folk förväntades uppfylla vissa regler för att förhålla sig till Guds helighet, där logiken från Guds sida var: ”Ni skall hålla er heliga och vara heliga, ty jag är helig.” (3 Mos 11:44). Hans folk skulle vara som han själv – heligt.

Helighet är ett förhållningssätt och har ett praktiskt uttryck i såväl attityder som vårt sätt att agera.

I 3 Mos 22:2 talas det om att Aron och hans söner måste handskas med Israels barns gåvor på rätt sätt ”så att de inte ohelgar mitt heliga namn.” Det är vårt sätt att förhålla oss till och hantera saker och ting som avgör om vi helgar eller vanhelgar Faderns namn.

Det heligas uttryck får i Nya testamentet, och det nya förbundet, ett annorlunda uttryck. Tonvikten förskjuts från uppfyllandet av yttre regler till hjärtats attityd och en mer omfattande uppfyllelse.

I det nya förbundet sammanfat-

tas och uppfylls (Gal 5:14) lagen i buden att ”älska Herren din Gud av hela ditt hjärta och av hela din själ och av hela ditt förstånd” och att ”älska din nästa som dig själv” (Matt 22:37, 39).

När vi kommer inför Fadern ”på den nya och levande väg som han har öppnat för oss genom förlåten” (Hebr 10:20) som ”präster åt [Jesu] Gud och Fader” (Upp 1:6) är vi inte iklädda kläder av linne som Aron utan vi är som pånyttfödda troende människor ”iklädda Kristus” (Gal 3:27) och vi uppfyller ”Kristi ... lag” när vi bär ”varandras bördor” och Andens frukt (Gal 5:22-23), vars motsats är köttets gärningar (5:19-21).

Helighet handlar alltså såväl om att avskilja sig från något som till något där till och från har en konvex relation. Eller annorlunda uttryckt: när vi avskiljer oss till Gud innebär det samtidigt automatiskt att vi distanserar oss från något annat.

Men vad är det att helga ett namn?

I hela Bibeln är personnamn ett medel för att definiera och beskriva personers karaktär och egenskaper. Namn är knutet till en persons identitet. Ibland får personer ett nytt namn och därmed en ny identitet: Jakob blir Israel, Abram blir Abraham ’fader till många folk’ och Simon blir Petrus ’klippan’. Syftet med namnbytet är hjälpa en person

●●●
När vi avskiljer oss till Gud innebär det samtidigt automatiskt att vi distanserar oss från något annat.

att identifiera sig som en annan person och i en annan roll för att kunna träda in i en annan, guda-given funktion.

På samma sätt introducerar Gud sig själv med olika titlar och namn för att definiera sig själv i förhållande till oss. Att helga hans namn betyder att förhålla oss till Gud och Fadern sådan som han definierar sig själv genom sina namn. I Gamla testamentet presenterar Gud sig själv bland annat som *Jag är den jag är*, *Herren vår läkare*, *Herren som helgar oss*, *Herren vår herde*, *Herren vår frid* och *Herren vår rättfärdighet*.

I Nya testamentet introducerar Jesus Gud som *er Fader*.

Detta är inte bara ett fiffigt sätt att marknadsföra Gud, utan har sin grund i att barnaskapets Ande genom pånyttfödelsen tagit sin boning i vårt inre.

Som Fader är han barmhärtighetens och all trösts Fader; han är härlighetens Fader och att han är Fader betyder att han har omsorg om oss.

Direkt efter *Fader vår* i Matteus 6 talar Jesus om att Fadern är den som föder oss, klär oss och möter alla våra behov. Att hålla Guds och Faderns namn för heligt är att tro på och förvänta oss att Gud ska agera i enlighet med vad och vem han själv säger att han är.

Jan Nylund undervisar i Nya testamentets exegetik och är doktorand i Nya testamentet på Lunds universitet.

Jan Nylund